

Seminární práce

ZAJÍMAVÁ POMŮCKA (šípky)

do předmětu MSBP_PPS Praktikum k poznávání přírody a společnosti

UČO: 407565

jméno: Bastlová Zuzana

akademický rok 2012/2013

---

1) Název a fotografie pomůcky: Šípky

- 2) **Definice pojmu označujícího pomůcku:** Šípky – souplodí nažek, rostliny zvané růže šípková, patřící do čeledi růžovitých. Šípkový keř kvete od začátku léta, šípky se vytváří na podzim obvykle na přelomu září a října. Šípky nejsou plody, ale souplodí. Proto je vhodné vyhnout se pojmu plod při popisu šípku.
- 3) **Definice pojmu vhodná pro děti:** Šípky najdeme na keřích plané růže, kterou můžeme vidět na vycházkách, a to na mezích, stráních nebo okrajích lesa. Dětem slovy přiblížím, a na vycházce ukážu místo, kde se s keřem setkáváme v našem bezprostředním okolí.
- 4) **Zdůvodnění výběru pomůcky:** Šípky, jako pomůcku jsem si vybrala z důvodu mnohostranného využití v rámci pracovní a výtvarné výchovy. Z praxe vím, že činnosti s touto přírodninou děti baví stejně, jako společné podzimní sbírání této přírodniny.

5) Popis jednotlivých činností využívajících nebo motivovaných pomůckou:

Pozorování a pojmenování pomůcky:

- Během vycházek v průběhu roku pravidelné zastávky u růžového keře – pozorování barvy květů, listů, šípků – pravidelné pořizování fotografií keře v různých měsících.
- Na podzim sběr šípků a jejich sušení.
- Společná prohlídka fotografií, seřazení fotografií podle toho, jak byly v průběhu roku pořizovány – děti samy popisují, jak se šípkový keř postupně měnil.

Otázky pro děti: Je růže šípková strom nebo keř?
Můžeme si pohladit větvičky růže šípkové?
Jakou barvu mají květy růže šípkové?
Jakou barvu mají šípky během léta?
Jakou barvu mají šípky na podzim?

- Na podzim sběr šípků a jejich sušení. Děti samy se podílí na sběru šípků, přípravě na sušení, drcení a přípravě čaje z šípků.

Otázky pro děti: Prohlédněte si sušené šípky a šípky nesušené. V čem se od sebe liší?
Proč šípky sušíme?
Proč ze šípků připravujeme čaje?
Kdy bychom měli pít šípkový čaj?
Prohlídka krabiček od šípkových čajů z obchodu. Pijete doma šípkové čaje nebo si šípky sami sbíráte? ...

Četba pohádky: Jako motivaci použijí také pohádku o Šípkové Růžence, kterou si společně s dětmi přečteme. Dramatizace děje pohádky, sehrání výstupu s rekvizitami - možnost volného výběru rolí pro žáky, zajištění dostatečného množství "převleků" a rekvizit.

Motivační básnička:

Nevěř nebo věř,

vyrostl tu keř.

Rostou na něm růžičky,

všechny stejně maličký.

Až růžičky opadají,

šípky na něm zčervenají

Je to růže šípková,

teď na jaře růžová.

Zralé šípky otrháme,

a pak pěkně k teplu dáme.

Až se zima přihlásí,

Čaj ze šípků dáme si.

Hudební činnost:

- Zde jsou v hojně míře využity metody tvořivé dramatiky. Recitaci veršované pohádky lze podbarvit hrou na dětské hudební nástroje a zapojit tak více dětí do činnosti:

*Všechno živé na zámku, je zakleté do spánku. - **činel***

*Spí holubi, nevrkají, neřehtají koně v stáji. - **drhlo***

*U vrat spí a přitom stojí, dva zbrojnoši v plné zbroji. - **buben***

*Nad velikým rendlíkem usnul kuchař s kuchtíkem. - **bubínek***

*V úklonu spí první rádce, usmívá se přitom sladce. - **triangl***

*Za stolečkem na seslici spí královna, v puse lžící. - **dřívka***

*A na trůně spí pan král, jak se právě podrbal. - **činel***

Růženka spí ve své kráse, sto let spí a nehýbá se.

*Není, není k probuzení. - **tamburína***

*Kdo by vešel do zámku, upadne též do spánku. - **bubínek***

*Máme pro strach uděláno, přiběhneme brzy ráno. - **dřívka***

Zavoláme na Růženku. "Podívej se, jak je venku!" - **činelky**
A Růženka z postele hned vyskočí vesele.
"Jejda, lidi to je krása!" probuzený zámek jásá. - **zvoneček**

Výroba šípkového čaje:

Šípky s dětmi nasušíme. Jakmile máme nasušen dostatek šípků, plody jemně rozdrtíme, zalijeme horkou vodou, necháme 10 minut louhovat a podáváme. Děti u výroby mohou asistovat a společně ochutnáme zdravý šípkový čaj, vlastní výroby.

Pracovní činnost:

Palety podzimu s šípky a listím:

- Ze zeleného papíru vystříháme tvary palet (mladším dětem pomůžeme s otvorem na palec)
- Na paletu postupně nalepujeme šípky a nasbírané spadané listí. K lepení můžeme použít tavnou pistoli (dbát na bezpečnost, hrozí popálení dětí), nebo lepidlo Herkules. Paletu celou potřeme lepidlem a šípky s listím nalepujeme.

S dětmi můžeme vyrobit i korále z šípků, tuto činnost bych doporučila, ale dětem věkově starším z důvodu manipulace s ostrým předmětem. Šípek musíme propíchnout dlouhou jehlou. Šípky navlékáme například na reznou nit.

6) Použitá literatura a informační zdroje:

<http://www.vicemerice.cz/skolka/index.php?nid=7700&lid=CS&oid=2446391>

http://cs.wikipedia.org/wiki/R%C5%AF%C5%BEE_%C5%A1%C3%ADpkov%C3%A11

Vlastní zásobník činností a her